

1. ชุดโครงการวิจัย : พัฒนาการอารักขาพืช
2. โครงการวิจัย : การศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
3. ชื่อการทดลอง (ภาษาไทย) : ศึกษาอัตราสารออกฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก (Diamond back moth); *Plutellaxylostella* Linnaeus ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อย

ชื่อการทดลอง (ภาษาอังกฤษ) : Study on Active Ingredient of insecticide Groups for Controlling Diamondback moth; *Plutellaxylostella* Linnaeus by Low Volume Spraying

4. คณะผู้ดำเนินงาน

หัวหน้าการทดลอง	: สุชาดา สุพรศิลป์	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
ผู้ร่วมงาน	: สุภาภคนา ธิรวุฑ	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
	วรวิษ สุตจจริตธรรมจริยางกูร	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
	สิริกัญญา ชุนวิเศษ	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
	พฤทธิชาติ ปุญญวัฒน์	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
	สรรัชชัย เพชรธรรมรส	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช
	สิริวิภา พลตรี	สำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืช

5. บทคัดย่อ : จากศึกษาอัตราสารออกฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก (diamond back moth); *Plutellaxylostella* Linnaeus ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อย

การทดลองที่ 1 ศึกษาอัตราสารออกฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงกลุ่ม diamide ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักในคณะน้ำด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีด Wizza ทำการทดลองในแปลงเกษตรกรอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เมษายน 2554 วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 4 ซ้ำ 6 กรรมวิธี ได้แก่ การพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตราสารออกฤทธิ์ 6.4-9.6, 8-12, 9.6-14.4, 11.2-16.8 และ 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ตามลำดับ เปรียบเทียบกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร สำหรับการทดลองนี้ผลการทดลองยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจน เนื่องจากปัญหาจากสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็น และมีโรคระบาด

แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการทดลองที่ได้พบว่าสารกลุ่ม diamide ไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักในพื้นที่ที่ทำการทดลอง

การทดลองที่ 2 ศึกษาอัตราสารออกฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักในค่น้ำด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีด Wizza ทำการทดลองในแปลงเกษตรกรอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน 2555 เมื่อค่น้ำอายุ 25-35, 35-45 และ 45-55 วัน วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 4 ซ้ำ 6 กรรมวิธี ได้แก่ กรรมวิธีที่ 1 และ กรรมวิธีที่ 2 พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 9.6-14.4 กรัม a.i./ไร่ และอัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 3 และ 4 พ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 8.3-12.6 กรัม a.i./ไร่ และอัตรา 12.4-18.6 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 5 พ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีที่ 6 ไม่พ่นสาร ผลการทดลองพบว่าสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนใยผัก และให้ผลผลิตคุณภาพดีมากกว่าสารกลุ่ม diamide

การทดลองที่ 3 ศึกษาอัตราสารออกฤทธิ์ของสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักในค่น้ำ ทำการทดลองในแปลงเกษตรกร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม 2556 เมื่อค่น้ำอายุ 25-35, 35-45 และ 45-55 วัน วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ได้แก่ กรรมวิธีที่ 1 พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 2 พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีที่ 3 พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 1-3 พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบน้ำน้อย (LV) ด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีด Wizza ส่วนกรรมวิธีที่ 4 พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 5 พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม

a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 6 พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีที่ 4-6 พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบน้ำมาก (HV) ด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบแรงดันน้ำสูง ประกอบหัวฉีดแบบปรับมุมพ่นได้ และกรรมวิธีที่ 7 ไม่พ่นสาร จากผลการทดลองพบว่าพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก แต่มีต้นทุนรวมในการพ่นสารสูงที่สุด 9,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลทางสถิติกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ มีต้นทุนรวมในการพ่นสาร 6,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง ยังมีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่แตกต่างกัน ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งมีต้นทุนรวมน้อยที่สุด 5,184 บาท/ไร่/5 ครั้ง สำหรับวิธีการพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV ให้ผลในการป้องกันกำจัดไม่แตกต่างกัน แต่วิธีพ่นสารแบบ LV ประหยัดเวลาและแรงงานได้มากกว่า

6. คำนำ

: หนอนใยผัก (Diamond-back moth ; *Plutella xylostella* Linnaeus) เป็นแมลงศัตรูผักคะน้าที่สำคัญ สร้างความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้รวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งที่ปลูกผักต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี มีการใช้สารฆ่าแมลงมากมายหลายชนิดและบ่อยครั้ง พรรณเพ็ญและคณะ (2543, 2544) รายงานว่าหนอนใยผักสายพันธุ์ไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี มีอัตราความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง fipronil สูงขึ้นจาก 36.6 เท่าในปี 2542 เป็น 138.3 เท่าของสายพันธุ์อ่อนแอในปี 2544 หนอนใยผักสายพันธุ์บางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีความต้านทานต่อสารฆ่าแมลง abamectin สูงขึ้นจาก 14.1 เท่าในปี 2542 เป็น 4.1 เท่าของสายพันธุ์ที่อ่อนแอในปี 2544 การที่หนอนใยผักสามารถพัฒนาสร้างความต้านทานต่อสารได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากมีการใช้สารชนิดเดียวหรือกลุ่มเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน และการขาดข้อมูลงานวิจัยด้านกลุ่มสารต่างๆ เกษตรกรหลายรายใช้สารไม่ตรงกับชนิดศัตรูพืช ใช้สารผิดวิธี ผสมสารหลายชนิดเข้าด้วยกัน หรือบางกรณี ผสมผิดวิธี ลดอัตราสารลงจากคำแนะนำ โดยยึดหลักจากปริมาณน้ำที่ผสมในการพ่น

ทั้งนี้ อัตราการใช้สารตามคำแนะนำของนักวิชาการนั้นเป็นการทดลองจากการพ่นสารแบบผสมน้ำมาก ซึ่งเป็นวิธีการที่เกษตรกรทั่วไปใช้อยู่ ในบางพื้นที่ เกษตรกรใช้เครื่องพ่นสารประเภทใช้แรงลม ซึ่งสามารถพ่นได้เร็วกว่า ความกว้างแนวพ่นสารกว้างกว่า ดังนั้น อัตราการใช้น้ำต่อไร่จึงน้อยลง เกษตรกรผสมสารตามฉลากที่กำหนดเป็นอัตราสารต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อปริมาณน้ำลดลง ปริมาณสารออกฤทธิ์จึงลดลงไปด้วย ซึ่งน้อยกว่าอัตราที่แนะนำ เป็นผลให้แมลงได้รับสารน้อยและสร้างความต้านทานได้ ตัวอย่างเช่นสารกลุ่ม diamide จากการทดลองในปี 2553 ที่อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) ที่อัตราแนะนำคือ 6 กรัม/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพดีที่สุดในการควบคุมหนอนใยฝัก ให้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณมากกว่า (จีรานุชและคณะ, 2553) แต่มีข้อมูลจากการสอบถามเกษตรกรสวนฝักอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีการใช้เครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลม อัตราพ่นต่อไร่ไม่เกิน 60 ลิตร/ไร่ ดังนั้นเมื่อการใช้น้ำต่อไร่ลดลง ทำให้อัตราการใช้สารลดลงด้วย ทำให้การป้องกันกำจัดไม่ได้ผล ในการปฏิบัติที่ถูกต้องในการผสมสารฆ่าแมลง จำเป็นต้องคิดจากปริมาณสารฆ่าแมลง (finished product) หรือจากอัตราสารออกฤทธิ์ (active ingredient) ต่อพื้นที่ ดังนั้นกลุ่มงานวิจัยการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช จึงได้ทำการทดสอบประสิทธิภาพสารกลุ่ม diamide เปรียบเทียบกับสารชนิดอื่น โดยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยและการพ่นแบบน้ำมากเพื่อเป็นข้อมูลยืนยันวิธีการใช้สาร

7. วิธีดำเนินการ

:- อุปกรณ์

1. แปลงทดลองคะน้ำ
2. เครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีด Wizza
3. เครื่องยนต์พ่นสารแบบใช้แรงดันน้ำสูงประกอบหัวฉีดแบบปรับมุมพ่นได้
4. สารทดลอง : สารฆ่าแมลง 3 ชนิด ได้แก่ flubendiamide (Takumi 20% WDG), chlorantranilprole (Prevathon 5.17%

SC), tolfenpyrad (HachiHachi 16% EC), spinosad (Success 12% SC)

5. สารป้องกันกำจัดโรคพืช
6. สารป้องกันกำจัดด้วงหมัดผัก dinotefuran (Starkle 10% WP)
7. อุปกรณ์วัดอุณหภูมิ, วัดความชื้นสัมพัทธ์, วัดความเร็วลม และ นาฬิกาจับเวลา
8. ชุดพ่นสาร อุปกรณ์ชั่งและผสมสาร

- วิธีการ

การทดลองที่ 1 ปี 2554

ทำการทดลองเปรียบเทียบอัตราสารที่ใช้ทดลอง วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ มี 6 กรรมวิธี ในการกำจัดแมลงศัตรูค่น้ำ โดยทำการหว่านค่น้ำบนพื้นที่แปลงย่อยขนาด 5x5.5 เมตร มีระยะระหว่างแปลงย่อย 1.0 เมตร ทำการตรวจนับหนอนใยผักทุก 4 วัน โดยสุ่มนับจากค่น้ำ 20 ต้นต่อแปลงย่อย และพ่นสารเฉพาะครั้งที่จำนวนหนอนเฉลี่ยในทุกกรรมวิธีมากกว่า 0.15 ตัวต่อต้น ตลอดการทดลอง พ่นสารจำนวน 5 ครั้ง พ่นสารแบบนี้ น้อย (LV) ด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีดแบบนี้ Wizza ที่อัตราพ่น 12-20 ลิตร/ไร่ ความกว้างแนวพ่นสาร 1.3 เมตร โดยพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) ที่อัตราสารออกฤทธิ์ต่างๆ เทียบปริมาณการใช้สารจากการพ่นสารแบบนี้มาก (HV) ด้วยเครื่องยนต์พ่นสารแบบใช้แรงดันน้ำสูง ประกอบหัวฉีดแบบปรับมุมพ่นได้ที่พ่น 80, 100, 120 และ 140 ลิตร/ไร่ เมื่อค่น้ำอายุ 25-34, 35-44, 45-54 และ 55-64 วัน ดังนี้

1. สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 6.4, 8, 9.6 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 8 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
2. สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 8, 10, 12 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
3. สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 9.6, 12, 14.4 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

4. สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 11.2, 14, 16.8 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 14 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

5. สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8, 16, 19.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

6. กรรมวิธีไม่พ่นสาร

ระยะเก็บเกี่ยว ทำการสุ่มเก็บผลผลิตค่น้ำเมื่ออายุ 59 วัน บนพื้นที่ 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย ตัดแต่งให้อยู่ในสภาพพร้อมส่งตลาด ทำการคัดแยกเป็น 3 ระดับ โดยระดับ A และ B สามารถขายได้ ส่วนระดับ C มีรอยทำลายมาก ขายไม่ได้ นับจำนวนต้นและชั่งน้ำหนักผลผลิต

นำข้อมูลจำนวนหนอนใยฝักมาวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยโปรแกรม IRRISTAT กรณีข้อมูลหนอนใยฝักก่อนการพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance กรณีข้อมูลหนอนใยฝักก่อนการพ่นสารแตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Covariance เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแต่ละกรรมวิธีโดยวิธี DMRT

การทดลองที่ 2 ปี 2555

วางแผนการทดลองแบบ RCB จำนวน 4 ซ้ำ มี 6 กรรมวิธี ทำการหว่านค่น้ำบนพื้นที่แปลงย่อยขนาด 3.6×6.5 เมตร ระยะระหว่างแปลงทดลอง 1.0 เมตร ทำการตรวจนับหนอนใยฝักทุก 4 วัน โดยสุ่มนับจากค่น้ำ 25 ต้นต่อแปลงย่อย และเริ่มพ่นสารเมื่อพบหนอนใยฝักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ตัวต่อต้น ตลอดการทดลองพ่นสารจำนวน 5 ครั้ง พ่นสารด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลมประกอบหัวฉีดแบบน้ำน้อย Wizza ที่อัตราพ่น 12-20 ลิตร/ไร่ ความกว้างแนวพ่นสาร 1.8 เมตร โดยพ่นสารเทียบจากการพ่นสารแบบน้ำมากด้วยเครื่องยนต์พ่นสารแบบใช้แรงดันน้ำสูงที่อัตราพ่น 80, 100, 120 และ 140 ลิตร/ไร่ เมื่อค่น้ำอายุ 25-34, 35-44, 45-54 และ 55-64 วัน ดังนี้

1. พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตราสารออกฤทธิ์ 9.6, 12, 14.4 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

2. พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตราสารออกฤทธิ์ 12.8, 16, 19.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

3. พ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตราสารออกฤทธิ์ 8.3, 10.3, 12.4 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร

4. พ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตราสารออกฤทธิ์ 12.4, 15.5, 18.6 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 60 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร อัตรา 60 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร

5. พ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตราสารออกฤทธิ์ 25.6, 32, 38.4 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร

6. ไม่พ่นสาร

ระยะเก็บเกี่ยว ทำการสุ่มเก็บผลผลิตค่น้ำเมื่ออายุ 55 วัน บนพื้นที่ 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย ตัดแต่งให้อยู่ในสภาพพร้อมส่งตลาด ทำการตัดแยกเป็น 3 ระดับ โดยระดับ A และ B สามารถขายได้ ส่วนระดับ C มีรอยทำลายมาก ขายไม่ได้ นับจำนวนต้น และชั่งน้ำหนักผลผลิต

นำข้อมูลจำนวนหนอนใยฝักมาวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยโปรแกรม IRRISTAT กรณีข้อมูลหนอนใยฝักก่อนการพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Variance กรณีข้อมูลหนอนใยฝักก่อนการพ่นสารแตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Covariance เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแต่ละกรรมวิธี โดยวิธี DMRT

การทดลองที่ 3 ปี 2556

วางแผนการทดลองแบบ RCB มี 3 ซ้ำ 7 กรรมวิธี ทำการหว่านค่น้ำบนพื้นที่แปลงย่อยขนาด 3.6×6.5 เมตร ระยะระหว่างแปลงทดลอง 1.0 เมตร ทำการตรวจนับหนอนใยฝักทุก 4 วัน โดยสุ่มนับจากค่น้ำ 30 ต้นต่อแปลงย่อย และเริ่มพ่นสารเมื่อพบหนอนใยฝักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.30 ตัวต่อต้น ตลอดการทดลองพ่นสารจำนวน 5 ครั้ง กรรมวิธีที่ 1-3 พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบด้วย Wizza อัตราพ่น 12 - 20 ลิตร/ไร่ (LV) ความกว้างแนวพ่นสาร 1.8

เมตร โดยพ่นสารเทียบจากการพ่นสารแบบน้ำมากที่อัตราพ่น 80, 100, 120 และ 140 ลิตร/ไร่ เมื่อค่น้ำอายุ 25-34, 35-44, 45-54 และ 55-64 วัน ส่วนกรรมวิธีที่ 4-6 พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบน้ำมาก ประกอบหัวฉีดแบบปรับมุมพ่นได้ อัตราการพ่น 80 - 140 ลิตร/ไร่ (HV) ความกว้างแนวพ่นสาร 1.2 เมตร ดังนี้

1. พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตรพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV

2. พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 มิลลิลิตรลิตรพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV

3. พ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 60 มิลลิลิตร/น้ำ 20 มิลลิลิตรลิตรพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV

4. พ่นสาร flubendiamide (Takumi 20%WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV

5. พ่นสาร spinosad (Success 12% SC)อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 มิลลิลิตรลิตรพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV

6.พ่นสาร spinosad (Success 12% SC)อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ หรืออัตรา 60 มิลลิลิตร/น้ำ 20 มิลลิลิตรลิตร พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV

7. ไม่พ่นสาร

ระยะเก็บเกี่ยว ทำการสุ่มเก็บผลผลิตค่น้ำเมื่ออายุ 55 วัน บนพื้นที่ 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย ตัดแต่งให้อยู่ในสภาพพร้อมส่งตลาด ทำการคัดแยกเป็น 3 ระดับ โดยระดับ A และ B สามารถขายได้ ส่วนระดับ C มีรอยทำลายมาก ขายไม่ได้ นับจำนวนต้นและชั่งน้ำหนักผลผลิต

นำข้อมูลจำนวนหนอนใยผักมาวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยโปรแกรม IRRISTAT กรณีข้อมูลหนอนใยผักก่อนการพ่นสารไม่แตกต่างกันทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis

of Variance กรณีข้อมูลหนอนโยฝักก่อนการพ่นสารแตกต่างกัน ทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลหลังพ่นสารด้วยวิธี Analysis of Covariance เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแต่ละกรรมวิธี โดยวิธี DMRT

- เวลาและสถานที่

การทดลองที่ 1 ทำการทดลองระหว่าง มีนาคมถึงเมษายน 2554 ที่แปลงเกษตรกร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

การทดลองที่ 2 ทำการทดลองระหว่าง กุมภาพันธ์ถึง เมษายน 2555 ที่แปลงเกษตรกร อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

การทดลองที่ 3 ทำการทดลองระหว่าง กรกฎาคมถึง สิงหาคม 2556 ที่แปลงเกษตรกร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

8. ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง : การทดลองที่ 1 เริ่มดำเนินการทดลองเมื่อค่อนอายุ 30 วัน ทำการตรวจนับแมลงก่อนพ่นสารทุกครั้ง และทำการพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนโยฝักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.15 ตัว/ต้น ขึ้นไป ทำการพ่นสารจำนวน 5 ครั้ง พบว่า

ก่อนการพ่นสาร พบหนอนโยฝักเฉลี่ย 0.59-0.69 ตัว/ต้น ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี (ตารางที่ 1)

หลังพ่นสารครั้งที่ 1 (4 วัน) กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 8, 9.6 และ 12.8 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนโยฝักเฉลี่ย 0.09, 0.09, และ 0.05 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารที่พบหนอนเฉลี่ย 0.24 ตัวต่อต้น กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 6.4 และ 11.2 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนโยฝักเฉลี่ย 0.13, และ 0.29 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 (4 วัน) กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 9.6 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนโยฝักเฉลี่ย 0.03 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide ที่อัตราอื่นๆ แต่น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารที่พบหนอนเฉลี่ย 0.13 ตัว

ต่อต้น กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 6.4, 8 และ 12.8 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.09, 0.04 และ 0.06 ตัวต่อต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร หลังการพ่นสารครั้งที่ 2 4 วัน พบว่าหนอนใยผักทุกกรรมวิธีลดลงน้อยกว่า 0.15 ตัว จึงไม่ทำการพ่นสาร

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 (8 วัน) พบหนอนใยผักในกรรมวิธีต่างๆ เฉลี่ย 0.08-0.18 ตัว/ต้น ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ และ หนอนใยผักยังต่ำกว่า 0.15 ตัว/ต้น จึงยังไม่ทำการพ่นสาร

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 (12 วัน) กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 8, 10, 12 และ 14 กรัม a.i./ไร่ พบ หนอนใยผักเฉลี่ย 0.49, 0.31, 0.53 และ 0.30 ตัว/ต้น น้อยกว่า และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารที่พบ หนอนเฉลี่ย 1.08 ตัว/ต้น กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่ อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.61ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร หลังการพ่นสารครั้งที่ 2 12 วัน พบว่าหนอนใยผักทุกกรรมวิธีมากกว่า 0.15 ตัว จึงทำการพ่นสารครั้งที่ 3

หลังพ่นสารครั้งที่ 3 (4 วัน) กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 12 และ 19.2 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใย ผักเฉลี่ย 0.66 และ 0.74 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับ กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide ที่อัตราอื่นๆ แต่น้อยกว่าและ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารที่พบหนอน เฉลี่ย 1.24 ตัวต่อต้น กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 9.6, 14.4 และ 14.4 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.93, 0.82 และ 1.05 ตัว/ต้น ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่น สาร หลังการพ่นสารครั้งที่ 3 4 วันพบว่าหนอนใยผักทุกกรรมวิธี มากกว่า 0.15 ตัว จึงทำการพ่นสารครั้งที่ 4

หลังพ่นสารครั้งที่ 4 (4 วัน) กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 9.6, 12, 14.4 และ 19.2 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.20, 0.23, 0.25 และ 0.15 ตัว/ต้น น้อย กว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารที่ พบหนอนเฉลี่ย 0.50 ตัว/ต้น กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่อัตรา 14.4 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.33 ตัว/ต้น ไม่

แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร หลังการพ่นสารครั้งที่ 4
4 วัน พบว่าหนอนใยผักทุกกรรมวิธีมากกว่า 0.15 ตัว จึงทำการพ่น
สารครั้งที่ 5

หลังพ่นสารครั้งที่ 5 4 วัน พบหนอนใยผักในกรรมวิธี
ต่างๆ เฉลี่ย 0.09 -0.24 ตัวต่อต้น ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ผลผลิตคะน้า (ตารางที่ 2)

จากการสุ่มเก็บผลผลิตคะน้าบนพื้นที่ 1 ตารางเมตร/
แปลงย่อย หลังตัดแต่งพร้อมส่งตลาด ทำการตัดแยกเป็น 3 ระดับ
โดยระดับ A และ B สามารถขายได้ ส่วนระดับ C มีรอยทำลาย
มาก ขายไม่ได้ผลการทดลองพบว่า

ผลผลิตระดับ A กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide ที่
ทุกอัตรามีผลผลิตระดับ A เฉลี่ย 0.58-0.76 กก./ตารางเมตร
มากกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร
ซึ่งมีผลผลิตระดับ A เฉลี่ย 0.13 กก./ตารางเมตร

ผลผลิตระดับ A+B กรรมวิธีที่พ่นสาร flubendiamide
ที่ทุกอัตรามีผลผลิตเฉลี่ย 1.22-1.56 กก./ตารางเมตร ไม่มีความ
แตกต่างกันทางสถิติ แต่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ
กรรมวิธีไม่พ่นสาร ซึ่งมีผลผลิตระดับ A+B เฉลี่ย 0.64 กก./ตาราง
เมตร

จากผลการทดลอง เมื่อพิจารณาจากปริมาณหนอนใย
ผัก และผลผลิตคะน้าพบว่า ทุกอัตราสารออกฤทธิ์ ไม่มีความ
แตกต่างกันยกเว้นที่อัตรา 9.6-14.4 กรัม a.i./ไร่ จำนวนหนอนใย
ผัก เฉลี่ยมากกว่าที่อัตราต่ำกว่า คือที่ 6.4-9.6, 8-12 และ 9.6-
14.4 กรัม a.i./ไร่ และได้ผลผลิตคะน้าน้อยที่สุด ผลการทดลองยังไม่
ชัดเจน หลังพ่นครั้งสุดท้าย ปริมาณหนอนใยผัก ยังสูงกว่าค่า
ระดับเศรษฐกิจ ยกเว้นที่อัตรา 8-12 และ 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่
ประกอบกับมีโรคราบาดในช่วงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 10
วัน และหลังจากพ่นสารครั้งที่ 1 สภาพภูมิอากาศมีอุณหภูมิลดลง
ต่ำลงมากอากาศหนาว ปริมาณหนอนใยผักจึงลดลงจนต่ำกว่า 0.15
ตัว/ต้น ไม่ได้ทำการพ่นสาร เมื่อพิจารณาจำนวนหนอนใยผัก หลัง
การพ่นสารแต่ละครั้ง พบว่า หนอนใยผักมีแนวโน้มเกิดความ
ต้านทานสารกลุ่ม diamide จำเป็นต้องเพิ่มอัตราสารขึ้นจากเดิม

ประมาณ 2.5 เท่า คือจากอัตราแนะนำ 6 กรัมเป็น 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตร (อัตราสารออกฤทธิ์ 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่) จากการเปลี่ยนแปลงสภาพแปลงทดลองสภาพภูมิอากาศ ควรจะได้มีการทดลองซ้ำเพื่อยืนยันผล โดยเพิ่มสารทดลองชนิดอื่นในกลุ่มเดียวกันที่ยังไม่ได้มีการทดลอง

การทดลองที่ 2 เริ่มดำเนินการทดลองเมื่อคณะอายุ 30 วัน ทำการตรวจนับแมลงก่อนพ่นสารทุก 4 วัน โดยสุ่มจากคณะจำนวน 25 ต้น/แปลงย่อย และทำการพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนใบผักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ตัว/ต้น ขึ้นไป ทำการพ่นสาร จำนวน 5 ครั้งพบว่า

ก่อนการพ่นสาร พบหนอนใบผักเฉลี่ย 0.53-0.68 ตัว/ต้น ทุกกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติระหว่างกรรมวิธี (ตารางที่ 3)

หลังพ่นสารครั้งที่ 1 ทุกกรรมวิธีไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ โดยพบหนอนใบผักเฉลี่ย 0.24-0.35 ตัว/ต้น และไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใบผักเฉลี่ย 0.34 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใบผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.03 ตัว/ต้น น้อยกว่าและแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 9.6 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17%SC) อัตรา 8.3 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 12.4 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใบผักเฉลี่ย 0.28, 0.30, 0.30, 0.36 ตัว/ต้น ตามลำดับ และไม่แตกต่างกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใบผักเฉลี่ย 0.49 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 3 กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 32 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใบผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.06 ตัว/ต้น รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12 กรัม a.i./ไร่

และกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.10 และ 0.19 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ การพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 10.3 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 15.5 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.39 และ 0.49 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่แตกต่างทางสถิติกับการพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 10.3 และ 15.5 กรัม a.i./ไร่ ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.26 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 4 กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 32 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.08 ตัว/ต้น รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.32 ตัว/ต้น ซึ่งไม่แตกต่างทางสถิติ กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 10.3 กรัม a.i./ไร่ กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 15.5 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.39, 0.42, 0.49 ตัว/ต้น ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.76 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 5 กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 38.4 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.07 ตัว/ต้น และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) 19.2 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 12.6 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่น

สาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 14.4 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 18.6 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.41, 0.45, 0.53, 0.54 ตัว/ต้น ตามลำดับ และไม่แตกต่างกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.59 ตัว/ต้น **ผลผลิตคะน้า** (ตารางที่ 3)

หลังการตัดแต่งให้อยู่ในสภาพพร้อมส่งตลาดและทำการคัดแยกเป็นคะน้าที่ขายได้ คือระดับ A และ B และระดับ C คือส่วนที่ขายไม่ได้ ผลการทดลองพบว่าผลผลิตเป็นไปตามปริมาณของหนอนใยผัก กล่าวคือ

ผลผลิตระดับ A กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนใยผักได้ดีที่สุด ให้ผลผลิตคุณภาพระดับ A สูงสุดคือ 0.78 กิโลกรัม/ตารางเมตร ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) 12.4-18.6 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) 8.3-12.6 กรัม a.i./ไร่, กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 9.6-14.4 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 12.4-18.6 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งให้ผลผลิตรวม 0.10, 0.07, 0.03 และ 0.03 กิโลกรัม/ตารางเมตร ตามลำดับ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งมีผลผลิตรวม 0.04 กิโลกรัม/ตารางเมตร

ผลผลิตรวม (A+B) กรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ ให้ผลผลิตสูงสุดคือ 0.99 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 1,584 กิโลกรัม/ไร่ มากกว่าและแตกต่างทางสถิติกับทุกกรรมวิธี ผลผลิตรองลงมาได้แก่กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 8.3-12.6 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งให้ผลผลิตรวม 0.49 และ 0.34 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 784 และ 550 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ แต่กรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 8.3-12.6 กรัม a.i./ไร่ ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร chlorantraniliprole (Prevathon 5.17% SC) อัตรา 12.4-18.6 กรัม a.i./ไร่ และกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) 9.6-14.4 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งให้ผลผลิตรวม 0.27 และ 0.24 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 436 และ 390 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ โดยทั้ง 2 กรรมวิธีที่พ่นสารมีผลผลิตไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งมีผลผลิตรวม 0.10 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 156 กิโลกรัม/ไร่

ต้นทุนการพ่นสารป้องกันกำจัดหนอนใยผัก (ตารางที่ 4)

จากผลการทดลองพบว่ากรรมวิธีพ่นสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักดีที่สุด รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 9.6-14.4 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งมีต้นทุนเท่ากัน

การทดลองที่ 3 เริ่มดำเนินการทดลองเมื่อคณะอายุ 33 วันทำการตรวจนับแมลงก่อนพ่นสารทุก 4 วัน โดยสุ่มจากคณะจำนวน 30 ต้น/แปลงย่อย และทำการพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนใยผักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.3 ตัว/ต้น ขึ้นไป ทำการพ่นสาร จำนวน 5 ครั้งพบว่า (ตารางที่ 1)

ก่อนการพ่นสาร ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.36-0.49 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 1 กรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2 และ 28.8 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV พบหนอนใยผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.26 และ 0.33 ตัว/ต้น ตามลำดับ รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.42 ตัว/ต้น และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV อัตรา 19.2 และ 28.8 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.36 ตัว/ต้น และ 0.37 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติ และกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.61 ตัว/ต้น แต่ไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร ซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.85 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 2 กรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 36 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV พบหนอนใยผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.11 ตัว/ต้น รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 24 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 36 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.16 ตัว/ต้น และ 0.24 ตัว/ต้น ตามลำดับ ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.30 ตัว/ต้น และ 0.29 ตัว/ต้น และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 24 กรัม a.i./ไร่ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.30 ตัว/ต้น แต่ทุกกรรมวิธีพ่นสารมีความแตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.50 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 3 ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.38-0.54 ตัว/ต้น และไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.48 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 4 กรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 36 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสาร

แบบ LV พบหนอนใยผักน้อยที่สุดเฉลี่ย 0.36 ตัว/ต้น รองลงมาคือ กรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20%WDG) อัตรา 16 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV, HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 24 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 36 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.72, 0.50, 0.53, 0.51 และ 0.51 ตัว/ต้น ตามลำดับ แต่ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร ซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 1.06 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 5 ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.21-0.29 ตัว/ต้น และไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.28 ตัว/ต้น

หลังพ่นสารครั้งที่ 6 ทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ พบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.03-0.13 ตัว/ต้น และไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งพบหนอนใยผักเฉลี่ย 0.16 ตัว/ต้น

ผลผลิตคะน้า (ตารางที่ 5)

หลังการตัดแต่งให้อยู่ในสภาพพร้อมส่งตลาดและทำการคัดแยกเป็นคะน้าที่ขายได้คือระดับ A และ B และระดับ C คือส่วนที่ขายไม่ได้ ผลการทดลองพบว่าผลผลิตไม่สอดคล้องกับปริมาณของหนอนใยผักกล่าวคือ

ผลผลิตระดับ A กรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV ซึ่งมีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนใยผักได้ดีที่สุด แต่ผลผลิตระดับ A ที่ได้คือ 0.06 กิโลกรัม/ตารางเมตร ซึ่งไม่แตกต่างกันทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20%WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV ซึ่งให้ผลผลิต

ระดับ A ที่ได้คือ 0.02, 0, 0.12, 0.06 และ 0.16 กิโลกรัม/ตารางเมตร ตามลำดับ และทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งมีผลผลิตระดับ A ที่ได้คือ 0.04 กิโลกรัม/ตารางเมตร

ผลผลิตรวม(A+B) กรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV ซึ่งมีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนใยฝักได้ดีที่สุด แต่ผลผลิตระดับ A ที่ได้คือ 0.87 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 1,392 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งไม่แตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV และกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ ที่พ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ HV ซึ่งให้ผลผลิตรวม (A+B) คือ 0.58, 1.80, 1.31, 0.44 และ 1.11 กิโลกรัม/ตารางเมตร หรือ 928, 2,880, 2,096, 704 และ 1,776 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ และทุกกรรมวิธีที่พ่นสารไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสารซึ่งให้ผลผลิตรวม (A+B) คือ 0.04 กิโลกรัม/ตารางเมตรหรือ 1,584 กิโลกรัม/ไร่

ต้นทุนการพ่นสารป้องกันกำจัดหนอนใยฝัก (ตารางที่ 6)

จากผลการทดลองพบว่า ต้นทุนในการพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยฝักดีที่สุด แต่มีต้นทุนรวมในการพ่นสารสูงที่สุด 9,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง รองลงมาคือกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ มีต้นทุนรวมในการพ่นสาร 6,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง จากการสอบถามร้านค้าที่จำหน่ายสาเหตุที่ต้นทุนสาร spinosad (Success 12% SC) มีราคาสูงเนื่องจากมีประสิทธิภาพดีและค่อยข้างปลอดภัยเนื่องจากมีฉลากสีน้ำเงิน และจากการสังเกตในแปลงพบว่าคะน้าที่พ่นด้วยสาร spinosad (Success 12% SC) มีใบสวยกว่า ส่วนสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งมีต้นทุนรวมน้อยที่สุด 5,184 บาท/ไร่/5 ครั้ง เนื่องจาก

ไม่เป็นที่นิยมจึงมีต้นทุนลดลงมากกว่าปีก่อน สำหรับวิธีการพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV ให้ผลในการป้องกันกำจัดไม่แตกต่างกัน แต่วิธีพ่นสารแบบ LV ประหยัดเวลาและแรงงานได้มากกว่า

ตารางที่ 1 จำนวนหนอนใยผักโดยเฉลี่ยที่พบบนค่น้ำจากการพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) ที่อัตราต่างๆจำนวน 5 ครั้ง ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบหัวฉีด Wizza แปลงเกษตรกรอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (มีนาคม-เมษายน 2554) ¹

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม/น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนหนอนใยผักเฉลี่ย (ตัว/ต้น)							
		ก่อนพ่นสาร	หลังพ่นสาร						
		4 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 1	4 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 2	8 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 2	12 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 2	4 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 3	4 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 4	4 วัน หลังพ่นสาร ครั้งที่ 5	
1.flubendiamide 20% WDG	8	0.64 a	0.13 ab	0.09 ab	0.10 a	0.49 a	0.93 ab	0.20 a	0.24 a
2.flubendiamide 20% WDG	10	0.59 a	0.09 a	0.04 ab	0.08 a	0.31 a	0.66 a	0.23 a	0.09 a
3.flubendiamide 20% WDG	12	0.64 a	0.09 a	0.03 a	0.18 a	0.53 a	0.82 ab	0.25 a	0.16 a
4.flubendiamide 20% WDG	14	0.69 a	0.29 c	0.08 ab	0.15 a	0.30 a	1.05 ab	0.33 ab	0.21 a
5.flubendiamide 20% WDG	16	0.63 a	0.05 a	0.06 ab	0.10 a	0.61 ab	0.74 a	0.15 a	0.09 a
6.untreated	-	0.63 a	0.24 bc	0.13 b	0.16 a	1.08 b	1.24 b	0.50 b	0.21 a
CV (%)		33.82	57.71	79.94	63.21	63.01	42.14	48.10	55.98
R.E.(%)		-	-	74.5	107.1	85.6	152.2	82.9	82.0

1/ ในช่องแนวตั้งเดียวกันค่าเฉลี่ย (จาก 4 ซ้ำ) ที่ตามด้วยอักษรเดียวกันในสดมภ์เดียวกันไม่แตกต่างกันทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 2 ผลผลิตเฉลี่ยของคะน้าที่จำหน่ายได้ จากพื้นที่เฉลี่ย 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย จากการพ่นสาร flubendiamide ที่อัตราต่างๆ ในแปลงเกษตรกร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (มีนาคม-เมษายน 2554) ^{1/}

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม/น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนต้นคะน้า/1ตารางเมตร		น้ำหนักคะน้าที่จำหน่ายได้ (กิโลกรัม/1ตารางเมตร)		
		A+B+C	%A	A	A+B	น้ำหนักรวม A+B กก./พื้นที่ไร่
1.flubendiamide (Takumi 20% WDG)	8	59	28.81	0.58 a	1.36 a	2,176
2.flubendiamide (Takumi 20% WDG)	10	52	30.77	0.60 a	1.54 a	2,464
3.flubendiamide (Takumi 20% WDG)	12	56	35.71	0.76 a	1.55 a	2,480
4.flubendiamide (Takumi 20% WDG)	14	58	37.93	0.68 a	1.22 a	1,952
5.flubendiamide (Takumi 20% WDG)	16	57	35.09	0.75 a	1.56 a	2,496
6.untreated	-	54	7.41	0.13 b	0.64 b	1,024
เฉลี่ย		-	29.29	0.58	1.31	2,096
CV (%)		-	-	30.41	17.69	-

1/ ค่าเฉลี่ย (จาก 4ซ้ำ) ที่ตามด้วยอักษรเดียวกัน ในสดมภ์เดียวกัน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 3 จำนวนหนอนใยผักเฉลี่ย(ตัว/ต้น) โดยการสูบน้ำคละน้ำ 25 ต้น/แปลงย่อย จากการพ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบหัวฉีด Wizza แปลงเกษตรกรอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี (กุมภาพันธ์-เมษายน 2555)^{1/}

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนหนอนใยผักเฉลี่ย(ตัว/ต้น)					
		ก่อนพ่นสาร	หลังพ่นสาร				
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5
1 flubendiamide(Takumi 20%WDG)	12	0.53	0.35	0.28 b	0.10ab	0.32ab	0.53 b
2. flubendiamide(Takumi 20%WDG)	16	0.58	0.28	0.30 b	0.19abc	0.42 b	0.41 b
3. chlorantraniliprole(Prevathon 5.17%SC)	40	0.65	0.30	0.30 b	0.23bc	0.39 b	0.45 b
4. chlorantraniliprole(Prevathon 5.17%SC)	60	0.59	0.24	0.36 b	0.24 bc	0.49 b	0.54 b
5. tolfenpyrad(HachiHachi 16%EC)	40	0.68	0.24	0.03 a	0.06 a	0.08 a	0.07 a
6. untreated	-	0.65	0.34	0.49 b	0.26 c	0.76 c	0.59 b
CV (%)		22.7	37.9	56.0	54.5	42.8	30.3
R.E. (%)		-	-	-	76.3	81.5	65.5

^{1/} ในช่องในแนวตั้งเดียวกัน ค่าเฉลี่ย (จาก 4 ซ้ำ) ที่ตามด้วยอักษรเดียวกันในสมมุติเดียวกันไม่แตกต่างกันทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 4 ผลผลิตเฉลี่ยของคะน้ำที่จำหน่ายได้บนพื้นที่เฉลี่ย 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย จากการพ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบหัวฉีด Wizza แปลงเกษตรกรอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี (กุมภาพันธ์-เมษายน 2555)

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนต้นคะน้ำ/1ตารางเมตร(ต้น)		น้ำหนักคะน้ำที่จำหน่ายได้ (กิโลกรัม/1ตารางเมตร)		
		A+B+C	%A	A	A+B	น้ำหนักรวม A+B กก./พื้นที่ไร่
1 flubendiamide(Takumi 20% WDG)	12	249	3.16	0.03 b ^{1/}	0.24 cd	390
2. flubendiamide(Takumi 20% WDG)	16	226	5.13	0.10 b	0.49 b	784
3. chlorantraniliprole(Prevathon 5.17% SC)	40	229	6.55	0.07 b	0.34 bc	550
4. chlorantraniliprole(Prevathon 5.17% SC)	60	223	3.00	0.03 b	0.27 cd	436
5. tolfenpyrad(HachiHachi 16% EC)	40	258	51.94	0.78 a	0.99 a	1,584
6.ไม่พ่นสาร	-	216	4.17	0.04 b	0.10 d	156
C.V.(%)		-	-	62.38	28.17	-

^{1/}ค่าเฉลี่ย (จาก 4ซ้ำ) ที่ตามด้วยอักษรเดียวกัน ในสดมภ์เดียวกัน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

ตารางที่ 5 ต้นทุนการพ่นสารป้องกันกำจัดหนอนใยผัก

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./ น้ำ 20 ลิตร)	ราคาสาร ^{1/} (บาท/กิโลกรัม,ลิตร)	ต้นทุน		
			บาท/ ลิตร	บาท/ไร่/ครั้ง ^{2/}	ต้นทุนรวม (พ่นสาร 5 ครั้ง)
1 flubendiamide (Takumi 20%WDG)	12	18,000	216	1,296	6,480
2. flubendiamide (Takumi 20%WDG)	16	18,000	288	1,728	8,640
3.chlorantraniliprole (Prevathon 5.17%SC)	40	3,000	120	720	3,600
4.chlorantraniliprole (Prevathon 5.17%SC)	60	3,000	180	1,080	5,400
5. tolfenpyrad (HachiHachi 16%EC)	40	5,400	216	1,296	6,480

^{1/} ราคาสารเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2555 ^{2/} อัตราการพ่นสารในค่น้ำเทียบกับน้ำมากประมาณ 120 ลิตร/ไร่

ตารางที่ 6 จำนวนหนอนใยฝักโดยเฉลี่ยจากการสุ่มนับคะแนน 30 ต้น/แปลงย่อย จากการพ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบหัวฉีด Wizza แปลงเกษตรกรอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี (กรกฎาคม - สิงหาคม 2556)

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนหนอนใยฝักเฉลี่ย(ตัว/ต้น)						
		ก่อนพ่นสาร (2/08/56)	หลังพ่นสาร					
			ครั้งที่ 1 (6/08/56)	ครั้งที่ 2 (10/08/56)	ครั้งที่ 3 (14/08/56)	ครั้งที่ 4 (18/08/56)	ครั้งที่ 5 (22/08/56)	ครั้งที่ 6 (27/08/56)
1.พ่นสาร flubendiamide20% WDG (LV)	16	0.43	0.61 bc ^{1/}	0.30 b	0.38	0.72 ab	0.29	0.04
2.พ่นสาร spinosad12% SC (LV)	40	0.37	0.26 a	0.16ab	0.41	0.53 ab	0.21	0.03
3.พ่นสาร spinosad12% SC (LV)	60	0.41	0.33 a	0.11 a	0.42	0.51 ab	0.28	0.06
4.พ่นสาร flubendiamide20% WDG(HV)	16	0.37	0.42ab	0.29 b	0.54	0.50 ab	0.23	0.07
5.พ่นสาร spinosad12% SC (HV)	40	0.49	0.36ab	0.30 b	0.50	0.51 ab	0.21	0.13
6.พ่นสาร spinosad12% SC (HV)	60	0.40	0.37ab	0.24ab	0.50	0.36 a	0.22	0.03
7.ไม่พ่นสาร	-	0.44	0.86 c	0.50 c	0.48	1.06 b	0.28	0.16
CV (%)		-	30.4	33.3	38.9	54.6	54.1	90.8
R.E. (%)		-	90.4	60.2	62.4	113.3	156.3	92.6

^{1/} ในช่องในแนวตั้งเดียวกันค่าเฉลี่ย(จาก 3 ซ้ำ)ที่ตามด้วยอักษรเดียวกันในสมมุติเดียวกันไม่แตกต่างกันทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

หมายเหตุ LV คือการพ่นสารด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลม ประกอบหัวฉีด Wizza อัตราพ่น 10 - 20 ลิตร/ไร่

HV คือการพ่นสารด้วยเครื่องยนต์พ่นสารแบบแรงดันน้ำสูง ประกอบก้านฉีดแบบปรับมุมพ่นได้ อัตราพ่น 80 - 140 ลิตร/ไร่

ทุกกรรมวิธีใช้อัตราสารเท่ากับอัตราการพ่นแบบนี้มาก 80 - 140 ลิตร/ไร่

ตารางที่ 7 ผลผลิตเฉลี่ยของคะน้ำที่จำหน่ายได้ จากพื้นที่เฉลี่ย 1 ตารางเมตร/แปลงย่อย จากการพ่นสารฆ่าแมลงกลุ่มต่างๆ ด้วยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยประกอบหัวฉีด Wizza ในแปลงเกษตรกรอำเภอบางบาล จังหวัดกาฬสินธุ์ (กรกฎาคม – สิงหาคม 2556)

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./ น้ำ 20 ลิตร)	จำนวนต้นคะน้ำ/1ตารางเมตร (ต้น)		น้ำหนักระน้ำที่จำหน่ายได้ (กิโลกรัม/1ตารางเมตร)		
		A+B+C	%A	A	A+B	น้ำหนักรวม A+B กก./พื้นที่ไร่
1.พ่นสาร flubendiamide20% WDG (LV)	16	170.33	0.58	0.02 ^{1/}	0.58	928.00
2.พ่นสาร spinosad12% SC (LV)	40	161.00	3.51	0.12	1.80	2,880.00
3.พ่นสาร spinosad12% SC (LV)	60	121.33	6.06	0.16	1.31	2,096.00
4.พ่นสาร flubendiamide20% WDG(HV)	16	149.00	0	0	0.44	704.00
5.พ่นสาร spinosad12% SC (HV)	40	152.33	1.94	0.06	1.11	1,776.00
6.พ่นสาร spinosad12% SC (HV)	60	146.67	4.27	0.06	0.87	1,392.00
7.ไม่พ่นสาร	-	136.67	0	0	0	0
CV (%)		-	-	162.6	136.6	-

^{1/}ค่าเฉลี่ย(จาก 3 ซ้ำ)ที่ตามด้วยอักษรเดียวกันในสดมภ์เดียวกัน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยวิธี DMRT

หมายเหตุ LV คือการพ่นสารด้วยเครื่องยนต์พ่นสารสะพายหลังแบบใช้แรงลม ประกอบหัวฉีด Wizza อัตราพ่น 10 - 20 ลิตร/ไร่

HV คือการพ่นสารด้วยเครื่องยนต์พ่นสารแบบแรงดันน้ำสูง ประกอบก้านฉีดแบบปรับมุมพ่นได้ อัตราพ่น 80 - 120 ลิตร/ไร่

ตารางที่ 8 ต้นทุนการพ่นสารป้องกันกำจัดหนอนใยผัก

กรรมวิธี	อัตราการใช้ (กรัม,มล./ น้ำ 20 ลิตร)	ราคาสาร ^{1/} (บาท/กิโลกรัม ,ลิตร)	ต้นทุน		
			บาท/ ลิตร	บาท/ไร่/ ครั้ง ^{2/}	ต้นทุนรวม (พ่นสาร 5 ครั้ง)
1. flubendiamide (Takumi 20%WDG)	16	10,800	172.80	1,036.80	5,184
2.spinosad (Success 12% SC)	40	5,000	200	1,200	6,000
3.spinosad (Success 12% SC)	60	8,000	300	1,800	9,000

^{1/} ราคาสารเมื่อเดือนสิงหาคม 2556^{2/} อัตราการพ่นสารในคณน้ำเทียบกับน้ำมากประมาณ 120 ลิตร/ไร่

9.สรุปผลการทดลองและคำแนะนำ

การทดลองที่ 1 ปี 2554 จากผลการทดลอง เมื่อพิจารณาจากปริมาณหนอนไผ่ฝัก และผลผลิตค่น้ำพบว่า ที่ทุกอัตราสารออกฤทธิ์ ไม่มีความแตกต่างกันยกเว้นที่อัตรา 14 กรัม/น้ำ 20 ลิตร จำนวนหนอนไผ่ฝัก เฉลี่ยมากกว่าที่อัตราต่ำกว่า คือที่ 8, 10 และ 12 กรัม/น้ำ 20 ลิตร อย่างไรก็ตามผลการทดลองในการทดลองนี้ยังไม่ชัดเจน เนื่องจากหลังพ่นครั้งสุดท้าย ปริมาณหนอนไผ่ฝัก ยังสูงกว่าค่าระดับเศรษฐกิจ นอกจากนี้จากปัญหาโรคระบาดในช่วงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณ 10 วัน ทำให้มีปัญหาในการประเมินผลผลิตค่น้ำ ประกอบกับหลังจากพ่นสารครั้งที่ 1 สภาพภูมิอากาศมีอุณหภูมิลดลงฉับพลันมีผลให้ปริมาณหนอนไผ่ฝักลดลงจนต่ำกว่า 0.15 ตัว/ต้น จึงไม่ได้ทำการพ่นสาร เมื่อพิจารณาจำนวนหนอนไผ่ฝัก หลังการพ่นสารแต่ละครั้ง พบว่าสารกลุ่ม diamide มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดไม่ดีเท่าที่ควร จึงเพิ่มอัตราสารขึ้นจากเดิมประมาณ 2.5 เท่า คือจากอัตราแนะนำ 6 กรัมเป็น 16 กรัม/น้ำ 20 ลิตร แต่ก็ยังให้ผลในทิศทางเดียวกัน จึงทำการทดลองซ้ำเพื่อยืนยันผล ตลอดจนเพิ่มสารทดลองชนิดอื่นในกลุ่มเดียวกันและสารในกลุ่มอื่นๆ ที่ยังไม่ได้มีการทดลอง ในการทดลองที่ 2 ในปี 2555 ซึ่งผลการทดลองพบว่าสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร มีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนไผ่ฝัก และให้ผลผลิตคุณภาพดีมากกว่าสารกลุ่ม diamide ซึ่งแม้จะเพิ่มอัตราการใช้สารก็ยังควบคุมหนอนไผ่ฝักได้ระดับหนึ่งเท่านั้นไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร ซึ่งอาจเกิดหนอนไผ่ฝักเกิดความต้านทานต่อสารกลุ่ม diamide ที่สอดคล้องกับรายงานของสุภรดา, 2556 ที่ว่า หนอนไผ่ฝักในอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรีค่า RF flubendiamide มากกว่า 52,244 เท่า หรืออัตราการใช้น้ำมีผลต่อการป้องกันกำจัด ดังนั้นจึงทำการทดลองโดยเปรียบเทียบกับสารฆ่าแมลงชนิดอื่นที่เกษตรกรใช้อยู่ในปัจจุบัน และเปรียบเทียบกับอัตราการใช้น้ำโดยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยและการพ่นสารแบบน้ำมากในปี 2556 และจากผลการทดลองพบว่า การฉีดพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนไผ่ฝักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ตัว/ต้น สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพได้ชัดเจน แต่คุณภาพผลผลิตที่ขายได้ลดลงมากเมื่อเทียบกับปี 2554 ที่ทำการพ่นสารเมื่อพบหนอนไผ่ฝักระบาด เฉลี่ยเกิน 0.15 ตัว/ต้น ในการทดลองปีต่อไปควรจึงปรับลดค่าเฉลี่ยหนอนไผ่ฝักเป็น 0.30 ตัว/ต้น หรืออัตราการใช้น้ำมีผลต่อการป้องกันกำจัด ดังนั้นจึงทำการทดลอง โดยเปรียบเทียบกับสารฆ่าแมลงชนิดอื่นที่เกษตรกรใช้อยู่ในปัจจุบัน และเปรียบเทียบกับอัตราการใช้น้ำโดยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยและการพ่นสาร

แบบนี้มากเพื่อยืนยันผลในปีถัดไป และจากผลการทดลองพบว่าการฉีดพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนใยผักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ตัว/ต้น สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพได้ชัดเจน แต่คุณภาพผลผลิตที่ขายได้ลดลงมากเมื่อเทียบกับปี 2554 ที่ทำการพ่นสารเมื่อพบหนอนใยผักระบาด เฉลี่ยเกิน 0.15 ตัว/ต้น ซึ่งได้ปรับค่าเฉลี่ยหนอนใยผักลดลง การทดลองที่ 3 ปี 2556 ผลการทดลองพบว่าสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการควบคุมหนอนใยผัก และให้ผลผลิตคุณภาพดีกว่าสารกลุ่ม diamide ซึ่งแม้จะเพิ่มอัตราการใช้สารก็ยังควบคุมหนอนใยผักได้ระดับหนึ่งเท่านั้น ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับกรรมวิธีไม่พ่นสาร ซึ่งอาจเกิดหนอนใยผักเกิดความต้านทานต่อสารกลุ่ม diamide หรืออัตราการใช้น้ำมีผลต่อการป้องกันกำจัด ดังนั้นจึงทำการทดลอง โดยเปรียบเทียบกับสารฆ่าแมลงชนิดอื่นที่เกษตรกรใช้อยู่ในปัจจุบัน และเปรียบเทียบอัตราการใช้น้ำ โดยวิธีการพ่นสารแบบน้ำน้อยและการพ่นสารแบบนี้มากเพื่อยืนยันผลในปี 2556 พบว่ากรรมวิธีพ่นสารแบบนี้ น้ำน้อยและน้ำมากสามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผักได้ดีไม่แตกต่างกันทางสถิติ แต่การพ่นสารแบบนี้ น้ำน้อยสามารถประหยัดเวลาและแรงงานได้มากกว่า สำหรับในปี 2556 ได้เปลี่ยนสาร tolfenpyrad (Hachi Hachi 16% EC) อัตรา 25.6-38.4 กรัม a.i./ไร่ เป็นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ จากผลการทดลองพบว่าการฉีดพ่นสารเมื่อปริมาณหนอนใยผักเฉลี่ยตั้งแต่ 0.60 ตัว/ต้น สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพได้ชัดเจน แต่คุณภาพผลผลิตที่ขายได้ลดลงมากเมื่อเทียบกับปี 2554 ที่ทำการพ่นสารเมื่อพบหนอนใยผักระบาด เฉลี่ยเกิน 0.15 ตัว/ต้น และเมื่อมองในแง่ต้นทุนพบว่าพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 28.8-43.2 กรัม a.i./ไร่ มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผัก แต่มีต้นทุนรวมในการพ่นสาร สูงที่สุด 9,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลทางสถิติกรรมวิธีพ่นสาร spinosad (Success 12% SC) อัตรา 19.2-28.8 กรัม a.i./ไร่ มีต้นทุนรวมในการพ่นสาร 6,000 บาท/ไร่/5 ครั้ง ยังมีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัดหนอนใยผักไม่แตกต่างกัน จากการสอบถามร้านค้าที่จำหน่ายสาเหตุที่ต้นทุนสาร spinosad (Success 12% SC) มีราคาสูงเนื่องจากมีประสิทธิภาพดีและค่อนข้างปลอดภัยเนื่องจากมีฉลากสีน้ำเงิน และจากการสังเกตในแปลงพบว่าคะน้าที่พ่นด้วยสาร spinosad (Success 12% SC) มีใบสวยกว่า ส่วนกรรมวิธีพ่นสาร flubendiamide (Takumi 20% WDG) อัตรา 12.8-19.2 กรัม a.i./ไร่ ซึ่งมีต้นทุนรวมน้อยที่สุด 5,184 บาท/ไร่/5

ครั้ง เนื่องจากไม่เป็นที่นิยมจึงมีต้นทุนลดลงมากกว่าปีก่อน วิธีการพ่นด้วยวิธีพ่นสารแบบ LV และ HV ให้ผลในการป้องกันกำจัดไม่แตกต่างกัน แต่วิธีพ่นสารแบบ LV ประหยัดเวลาและแรงงานได้มากกว่า

12. เอกสารอ้างอิง

: จีรนุช เอกอำนวยการ ดำรง เวชกิจ พุทธิชาติ ปุญวัฒน์ สิริกัญญา ชุนวิเศษ สรรชัย เพชรธรรมรส และสิริวิภา พลตรี. 2553. ทดสอบประสิทธิภาพสารและพัฒนาเทคนิคการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูสำคัญในค่น้ำ. น. 124-141 ในรายงานผลงานวิจัยประจำปี 2553. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร.

พรรณเพ็ญ ชโยภาส ปียรรัตน์ เขียนมีสุข ทวีศักดิ์ ชโยภาส และจิราภรณ์ ทองพันธ์. 2543

การศึกษาระดับความเป็นพิษของสารฆ่าแมลงต่อหนอนใยผัก. น. 45-51 ในเอกสารวิชาการรายงานผลการค้นคว้าและวิจัยประจำปี 2542. กลุ่มงานวิจัยแมลงพืชสวนอุตสาหกรรม กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร.

พรรณเพ็ญ ชโยภาส ปียรรัตน์ เขียนมีสุข ทวีศักดิ์ ชโยภาส อัจฉรา ตันติโชค และจิราภรณ์ ทองพันธ์. 2544. การตรวจความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงประเภทเชื้อแบคทีเรียของหนอนใยผักในกะหล่ำปลี. น.1-12 ใน

เอกสารวิชาการรายงานผลการค้นคว้าและวิจัยประจำปี 2544. กลุ่มงานวิจัยแมลงศัตรูพืชสวนอุตสาหกรรม. กองกีฏและสัตววิทยา. กรมวิชาการเกษตร.

สุภราดา สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง พรรณเพ็ญ ชโยภาส ดำรง เวชกิจ สมศักดิ์ ศิริพลตั้งมั่น อูราพร หนูนารถ จีรนุช เอกอำนวยการ และพุทธิชาติ ปุญวัฒน์. 2552. ระดับความเป็นพิษของสารฆ่าแมลงต่อหนอนใยผัก *Plutella xylostella* (Linnaeus) น. 48-49 ใน อารักขาพืชหลากหลายผลผลิตเพื่อเศรษฐกิจยั่งยืน. การประชุมสัมมนาวิชาการอารักขาพืช. สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช. กรมวิชาการเกษตร

สุภราดา สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง และสมศักดิ์ ศิริพลตั้งมั่น. 2556. ระดับความต้านทานต่อสารฆ่าแมลงในหนอนใยผัก จากอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี น. 36-37 ใน อารักขาพืชไทยก้าวไกลในประชาคมอาเซียน. การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติครั้งที่ 11. สมาคมกีฏและสัตววิทยาแห่งประเทศไทย.

13. ภาคผนวก

